

**RUDOLF
GERHART
BUNK**

1908.-1974.

AKVARELI

**RUDOLF
GERHART
BUNK**
1908.-1974.
AKVARELI

IZ ZBIRKE CRTEŽA HRVATSKIH UMJETNIKA XX. st.
GLIPTOTEKE HAZU

GLIPTOTEKA HAZU
STUDENI 2012.
GALERIJA II.

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
GLIPTOTEKA

Na naslovnici:

Par, 1937.

akvarel na akvarel-papiru, 34 x 44 cm

sign. l.g.k.: RGB

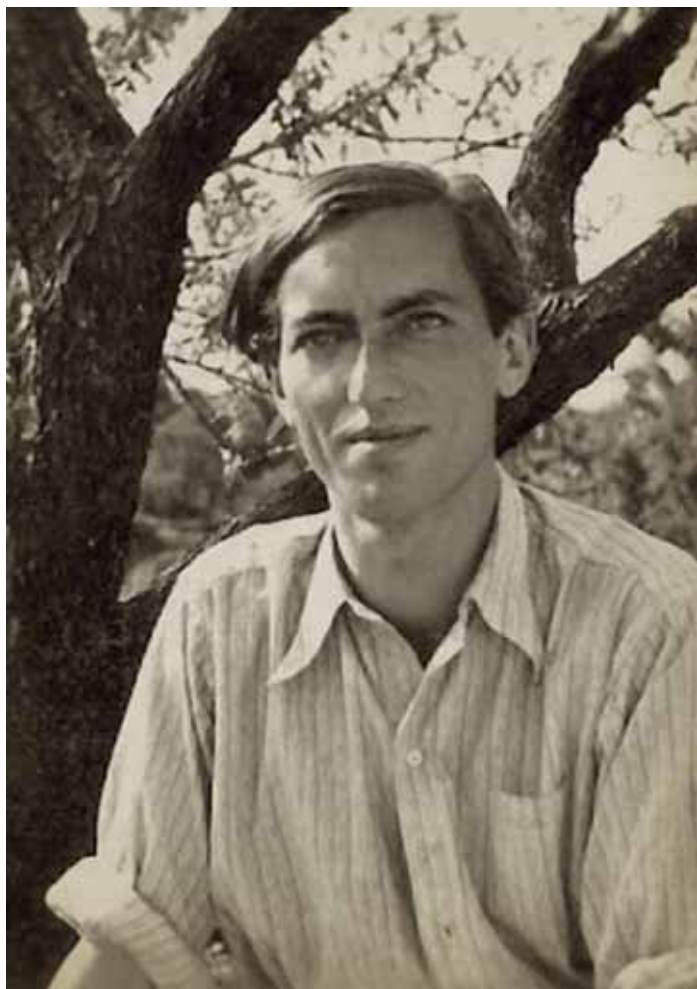
RUDOLF GERHART BUNK

1908.-1974.

AKVARELI

IZ ZBIRKE CRTEŽA HRVATSKIH UMJETNIKA XX. ST.
GLIPTOTEKE HAZU

GLIPTOTEKA HAZU
STUDENI 2012.
GALERIJA II.

Rudolf G. Bunk na Koločepu 1938.

RUDOLF GERHART BUNK - AKVARELI

U Zbirci crteža hrvatskih umjetnika 20. st. pronašla sam sedam, odnosno deset akvarela¹ signiranih inicijalima RGB. Razlikovali su se od ostalih djela u Zbirci i nekako iskakali od uobičajene produkcije hrvatske moderne. Kao da su nastali pod utjecajem druge škole i kulture. Nakon kraćeg istraživanja ustanovila sam da inicijali pripadaju njemačkom slikaru Rudolfu Gerhartu Bunku, koji je došao u Hrvatsku 1938. godine i u njoj ostao punih dvadeset godina.

Znatno rjeđe strani umjetnici dolaze i nastanjuju se u Hrvatskoj nego što naši umjetnici odlaze u inozemstvo, najčešće na školovanje. Upravo je njemački umjetnik Rudolf G. Bunk takav slučaj; nastanio se u Splitu i uklopio u njegov kulturni život, ostvarivši uspješnu karijeru slikara i scenografa. Svojom je neobičnom pojavom i polivalentnim obrazovanjem obogatio hrvatsku kulturnu sredinu. Unio je duh njemačkog ekspresionizma čijem je korpusu direktno pripadao.

Na početku svoje umjetničke karijere Bunk je iz političkih razloga bio primoran napustiti svoju domovinu. Sudjelovao je na izložbi „Darmstädter Sezession“ u Frankfurtu 1934. godine koju je nacistička vlada proglasila izopačenom i boljševičkom. Izložena djela okarakterizirana su kao degenerirana umjetnost i izložba je naprasno zatvorena. Umjetnici su se našli na crnoj listi i daljnje im je izlaganje u Njemačkoj bilo onemogućeno. Bunku su oduzeli atelijer koji je godinu dana prije dobio u Frankfurtu. Slijedi težak život u emigraciji; od 1934. do 1938. živio je u Švicarskoj, Švedskoj i Austriji, i nigdje nije uspio dobiti dozvolu boravka za sebe i svoju obitelj. Svugdje nailazi na probleme i bježi dalje. Stjecajem okolnosti dolazi u Hrvatsku 1938. i u njoj ostaje idućih dvadeset godina.

¹ Verso - tri su akvarela naslikana na poledini lista.

Bunkov razlog dolaska u Hrvatsku bila je narudžba njegova mecene. Naime, industrijalac i kolekcionar slika Karl Albin Bohaczek iz Hallea na Saali naručio je od Bunka seriju portreta poznatih njemačkih filozofa i književnika. Bunk ih je portretirao od 1933. do 1938. godine. Njihovi su nam portreti poznati po sačuvanim fotografijama iz umjetnikove arhive (u posjedu umjetnikove kćeri), dok su originalna djela izgubljena. Toj ćemo se temi vratiti poslije jer je naš akvarel skica za jedan izgubljeni portret iz te serije. Glasoviti njemački filozof Rudolf Pannwitz godinama je živio povučeno na Koločepu kraj Dubrovnika. Izrada portreta Rudolfa Pannwita bio je razlog Bunkova dolaska u Hrvatsku. Sa suprugom i sinom, truhom za kruhom dolazi u Dalmaciju u kojoj će proživjeti, a da nije ni sanjao, svoje najkreativnije godine života.

Rudolf Bunk diplomirao je slikarstvo na Akademiji za primijenjenu i likovnu umjetnost u Berlinu u klasi profesora Karla Hofera, poznatog ekspresionističkog slikara². Hoferovo slikarstvo, koje je zanimljiva sinteza Cézannea, njemačkog ekspresionizma i Picassove rane faze, presudno je utjecalo na mladog umjetnika. Bunk i sam u svojim djelima sintetizira karakteristike njemačkog ekspresionizma, francuskoga kubizma, Picassove rane faze, te slikarstva objektivne stvarnosti, kao i njemačke srednjovjekovne tradicije. I slikarstvo Maxa Beckmanna³ imalo je velik utjecaj na mladoga Bunka. I Beckmann je živio u egzilu u Amsterdamu jer ga je protjerala nacistička vlast. Njegov stil i metoda komponiranja slike vuku korijene iz imaginarija srednjovjekovnih vitraja. Beckmann slika geometrizirane plohe oštih rubova koje uokviruje crnim linijama. I Bunk je usvojio sličan grafizam slike postignut naglašenim crnim obrubima.

Bunk je bio formiran kao umjetnik kad je došao u Split, i to u sredini koja je bila na samom vrhu ondašnje svjetske umjetničke scene. Formiran u duhu i pod utjecajem njemačkog ekspresionizma. U vremenu kad je njemačka umjetnost dala znatan doprinos avangardnoj umjetnosti 20. stoljeća.

² Njemački slikar Karl Hofer (1878.–1955.), čije je slike nacistička vlast proglasila degeneričnima, tek je poslije II. svjetskog rata prepoznat kao jedan od najboljih njemačkih ekspresionista.

³ Max Beckmann (1884.–1950.), njemački ekspresionistički slikar, bio je učlanjen u udruženje Nova objektivnost (Neue Sachlichkeit). Dobio je otkaz na Akademiji likovnih umjetnosti u Frankfurtu gdje je predavao jer su ga proglasili kulturnim boljševikom. Odlazi u izgnanstvo u Amsterdam.

Akvareli Rudolfa Bunka iz fundusa Gliptoteke pripadaju autorovu ranom razdoblju – datiraju od 1935. do 1940. godine. Djela iz toga ranog razdoblja njegova opusa sačuvana su u malom broju. Većinom su izgubljena zbog umjetnikova stalnog seljenja pod nepovoljnim okolnostima. Sudbinu umjetnika u egzilu prate česta bježanja i nemogućnost prijenosa svojih radova, omiljenih knjiga koje su ga obilježavale, važne korespondencije...

Nekoliko sanduka s radovima nastalima do 1939. umjetnik je deponirao na tavanu obiteljske kuće Edler von Helmberg u Austriji u Waidhofenu⁴, ali zbog ratnih previranja i bombardiranja ostavština je izgubljena. Tako da je svako otkriće iz ranoga njemačkog razdoblja za Bunkov stvaralački opus važno. Ujedno, najbolja su mu djela iz toga ranog razdoblja.

Umjetnikova kći Bojana Denegri Bunk već godinama ulaže velike napore kako bi pronašla rasutu ostavštinu svojeg oca; slijedi tragove očeva egzodusa u potrazi za njegovim djelima. Pravi istraživački pothvat. Godinama je obilazila mjesta u kojima je otac boravio (od Švicarske, Njemačke, Švedske, Austrije, Hrvatske) i stupala u kontakt s ljudima koji su poznavali Bunka, češće s njihovom djecom koja su naslijedila umjetnine, bilježila njihove uspomene i saznanja, otkupljivala crteže i slike koliko je mogla. A rezultat tog istraživanja bila je retrospektivna izložba Bunkovih sakupljenih djela u Splitu 1997. godine⁵. A potom je 2010. objavila katalog Bunkovih djela koji se sastoji od popisa gotovo 2000 djela (slika, crteža, grafika, scenografija)⁶. Taj impozantni posao i trud prati i knjiga „Po tragovima mog oca Rudolfa G. Bunka”⁷, gdje opisuje svoje putešestvije i iskustva u sakupljanju očeva rasutog i gotovo zaboravljenog opusa.

No vratimo se našim akvarelima. Kako su datirana samo dva akvarela, komparirajući materijal s djelima iz spomenutoga kataloga uspjela sam datirati preostale akvarele i pronaći analogna djela. Naši su akvareli najčešće studije koje su prethodile uljima na platnu. Pripadaju Bunkovim ranijim radovima nastalima od 1935. do 1940. godine.

⁴ Bojana Denegri: Bildersuche. Auf den Spuren meines Vaters Rudolf Bunk, Sabine Groenewold Verlag, Hamburg 2006, str. 41

⁵ Katalog izložbe s tekstovima Krune Prijatelja i Tonka Maroevića, Hamburg, Ed. Fliehkraft, 1997.

⁶ Rudolf G. Bunk (1908.–1974.) Werkverzeichnis, erstellt und herausgegeben von Bojana Denegri, Hamburg 2010.

⁷ Isto kao 4 ili ibid 4

I Tonko Maroević i Ješa Denegri u svojim tekstovima o stvaralaštvu Rudolfa Bunka⁸ spominju izgubljenu seriju portreta njemačkih književnika i filozofa nastalih između 1929. i 1938. Obojica su konstatala da su portreti najkvalitetniji dio Bunkova opusa. Ta nam je konstatacija utoliko važnija jer je jedan od izloženih akvarela **portret filozofa i književnika Hansa Blühera⁹ (kat. br. 1)**. Prvi je napisao povijest suvremenoga njemačkog pokreta mladih Wandervogel i sam je bio uključen u pokret i njegov ideolog. Dakle, portret Hansa Blühera, kontroverznog intelektualca (homoseksualac i antisemit), pripada seriji portreta koje je Bunk slikao po narudžbi za kolekcionara i industrijalca Albina Bohaczeka iz Hallea na Saali. Naslikao je niz portreta poznatih ličnosti iz njemačkoga kulturnog života u razdoblju od 1932. do 1938. Portretirao je prof. Maxa Kommerella, Rudolfa Bindinga, Gertrud Ouckama Knoop, Hansa Carossu, Ernsta Fuhrmanna i Hansa Blühera.

U katalogu djela R. Bunka, koji je objavila Bojana Denegri, reproducirano je pet studija u olovci i ugljenu, studija za portret Hansa Blühera. Crteži su izgubljeni, a sačuvane su samo fotografije djela. Naš akvarel nastao je istodobno kad i spomenute studije (sl. 1) 1935/36. i signiran je na uobičajen autorov način inicijalima RGB. Autor je izradi portreta u ulju pristupao studiozno, radeći seriju portreta u olovci, ugljenu, potom akvarelu. Naš akvarel na papiru studija je za portret u ulju Hansa Blühera. Portret pedesetogodišnjega filozofa koji zamišljeno gleda u stranu naslikan je u duhu njemačkog ekspresionizma. Slobodno, skicozno, jaka kolorita. Plamteća crvena, zapravo narančasta kosa i brada, suprotstavljene su akcentima jakog ultramarina, plavim očima i pozadinom koja poput aureole uokviruje glavu filozofa. Umjetnik je konfrontirao dvije komplementarne boje, plavu i narančastu, hladnu i toplu, i time postigao izuzetnu kolorističku dinamiku. Na licu filozofa naslikao je mrlje žute i plave boje, neovisne i autonomne, što je tipično za ekspresionizam. Zbog naglašena grafizma, skicoznih poteza crne boje i otvorena kolora (jakog ultramarina) dobiva se dojam vitraja.

⁸ Tonko Maroević: Rudolf G. Bunk, katalog izložbe Rudolf G. Bunk: 1908 – 1974., Hamburg: Ed. Fliehkraft, 1997.

Ješa Denegri: Rudolf Bunk – slikar između dva udaljena mora, Peristil br. 41, Zagreb, 1998.

⁹ Njemački filozof i književnik Hans Blüher (Freiburg, Šleska, 1888.–Berlin, 1955.), ideolog pokreta mladih Wandervogel, napisao je povijest pokreta koja je objavljena u tri sveska; prvi se dio zove *Die deutsche Wandervogelbewegungs als erotisches Phänomen* koji ocrtava njegove maskulinističke teorije. Pokret je poslije asimiliran u Hitlerovu mladež.

Već sam napomenula da je Bunk zbog narudžbe za portret Rudolfa Pannwitza došao na Koločep, gdje je filozof povučeno živio. Pannwitz je odbio Bunka i tako se prekinuo niz portretiranih intelektualaca. Bunk s obitelji ostaje kraće vrijeme na Koločepu, potom seli u Split, gdje će već 1940. imati samostalnu izložbu u Salonu Galić.

Iz rane njemačke faze Bunkova opusa, od kojega je sačuvano najmanje djela, jesu i dva akvarela obostrano (na jednom listu). Akvarel „**Žena s knjigom**“, verso: „**Crvenokosa žena**“. Na objema stranama, tj. na oba akvarela pojavljuje se isti lik. To je lik Marianne Horl, umjetnikove supruge. Prvi crteži Marianne Horl nad knjigom nastaju već 1934. Tada umjetnikova djevojka, poslije postaje i supruga s kojom će imati troje djece. Marianne se često pojavljuje u specifičnoj pozi – nagnuta nad knjigom isprepletenih ruku u prvom planu. Autor će motiv žene koja čita slikati godinama i uvijek će mu se vraćati. U katalogu djela R. Bunka reproducirana su tri takva crteža iz 1934. (sl. 2). Naš akvarel (kat. br. 2) pripada tom razdoblju. Ekspresionistički elementi su tu; veća figura sabijena u manji format pojačava tenziju. Otvoren kolor komplementarnih boja (crveno–plavo–narančasto) s debelim, naglašenim crnim obrubima. U prednjem planu kao i uvijek prekrížene ruke s podbočenom glavom, tipična Marianneina poza koju će slikar razrađivati tijekom svih svojih faza.

Zbog pomanjkanja akvarel-papira autor na poledini istoga lista tri godine poslije slika novu kompoziciju „**Crvenokosa žena**“ (kat. br. 2 verso). Iako su i model i motiv isti, pa čak se ponavlja i kolor (plava haljina, crvena kosa i crveni stol), stil je potpuno drugačiji. Model je okrenut *en face* i plošno je riješen. Dok je prva kompozicija slikana u duhu njemačkog ekspresionizma, drugo je djelo naslikano u maniri Picassovih ranih faza. Stilizacija je znatno jača, kompozicija mirnija, a sve se svodi na dominaciju melodioznih linija. Melankolično, zamišljeno lice žene uokviruje crna sjena koja se prijeteći nadvila nad figurom. Dajući sjeni samostalan, autonoman život, slikar je naglasio njezino simbolično značenje. Time je atmosfera akvarela dobila

metafizičku konotaciju. Sačuvana je fotografija izgubljenog ulja na platnu „Crvenokosa žena s knjigom“ iz 1937. (sl. 3). Naš je akvarel očito bio jedna od studija za tu sliku.

Iz 1937. god. je i akvarel zanimljive kompozicije pod nazivom „**Par**“ (kat. br. 3). Ženska i muška glava prikazane su sljubljeno poput blizanaca. Premda spojene, gledaju u suprotnom smjeru i daju dojam osamljenosti. U tim suptilnim tužnim licima prepoznajemo melankoliju njemačkoga romantizma. Naslikao je više takvih kompozicija (sl. 4), pa i sebe sa suprugom. To je Bunk prenio svoj osjećaj izoliranosti i otuđenosti karakterističan za raseljene osobe koje su morale napustiti svoju domovinu. Iako su boje svijetle, lazurne, dojam je melankoličan, sjetan.

„**Pravoslavna crkva na mjeseci**“ (kat. br. 4 verso) nastala je za vrijeme umjetnikova boravka u Skoplju 1939. godine. Iako je prikazana statična zgrada, kompozicija je puna vibrantnosti. Slikar je dinamičnost postigao kontrastiranjem otvorenih komplementarnih boja i naglašenim grafizmom. Oblici su pojednostavljeni i geometrizirani, čak su i Mjesečeve zrake dobile geometrijsku formu stošca. Isti motiv javlja se i na uljenoj slici istoga naziva koja se nalazi u privatnom vlasništvu u Zagrebu (sl. 5) i na kojoj su zidovi crkvice obojeni plamteće crvenom bojom. Na uljenoj slici kubistički pristup fasetiranja površine prikazan je znatno jače.

U Bunkovoj ostavštini sačuvano je malo radova iz njegove kubističke faze. Autori koji su pisali o Bunku spominju izvanrednu „Mrtvu prirodu“ (sl. 6), naslikanu u izbjegličkom logoru u El Shattu¹⁰ kao izdvojen primjer. Slika je bila izložena na izložbi El Shatt/zbjeg iz Hrvatske u pustinji Sinaja, Egipat (1944.–1946.) i ocijenjena kao „jedna od stilski najposebnijih djela, ne samo iz Bunkova opusa, već sveukupnoga likovnog stvaralaštva nastalog u El Shattu.“¹¹

Takvih stilski čistih kubističkih kompozicija Bunk nažalost nema više, ali naše mrtve prirode iz 1939. i 1940. blaža su varijanta omekšanoga sintetičkog kubizma bliskog slikarstvu Juana

¹⁰ U siječnju 1944. Bunk s obitelji odlazi u izbjeglički logor El Shatt, Egipat. S drugim umjetnicima zbjega aktivno je sudjelovao u kulturnom i obrazovnom radu logora.

¹¹ Snježana Pavičić: Likovni život u El Shattu, El Shatt/zbjeg iz Hrvatske u pustinji Sinaja, Egipat (1944.–1946.), Hrvatski povijesni muzej, Zagreb, 2007., str. 84.

Grisa. Osim fasetnih, pravokutnih formi, Bunk slika i oble, zakrivljene oblike predmeta na stolu, te upotrebljava intenzivnu, otvorenu skalu boja.

Od izloženih akvarela „**Mrtva priroda s flašom**“ 1940. (kat. br. 6) najbliža je „Mrtvoj prirodi“ iz El Shatta (sl. 6). Bunk je kombinirajući više različitih očišta, predmete na stolu kao i samu pozadinu analitički razgradio na geometrijske površine. Slikar je u intervjuu „Slobodnoj Dalmaciji“ objasnio zašto se služi metodom kubizma: „Ne smatram da je kubizam zastario, kako neki kažu. Služio sam se baš tom metodom, jer mi je najbolje odgovarala u nekim danim slučajevima. Nemam šablona. Najprije studiram model, a onda tražim formu koja najbolje odgovara onoj ideji koju mi model inspirira, jer se teško mogu potpuno udaljiti od prirode. Za mene je kubizam sredstvo da u nekim slučajevima samom sebi objasnim položaj planova u prostoru, da ih mogu rasporediti na plohi moje slike. To nije nikakvo pitanje utjecaja, mode ili manire, nego proces koji odgovara mojoj unutarnjoj potrebi. Ono što sam pokazao u ovih nekoliko slika nije kubizam, nego način koji smatram ne samo adekvatnim nego meni neophodno potrebnim za koncepciju prostora.“¹²

Bunkov neformalni pristup kubizmu, tj. slobodno korištenje kubističkih stilskih karakteristika da bi lakše koncipirao prostor na slici, očit je na „**Mrtvoj prirodi s petrolejskom lampom**“ iz 1939. (kat. br. 4), koja je prethodila istoimenoj slici, ulju na platnu iz 1940. (sl. 6). Naš akvarel s jakim akcentima žute boje puno je slobodnije slikan od samog ulja na platnu, gdje su se karakteristike kubizma gotovo izgubile.

Na „**Mrtvoj prirodi s vrčem**“, 1940. (kat. br. 5), naslikao je novine s naslovom na ćirilici (mogla bi biti „Borba“). Kao i na „Mrtvoj prirodi“ iz El Shatta, i ovdje se pojavljuju slova koja se često javljaju na kubističkim kompozicijama Grisa, Braquea i Picassa.

¹² Madeleine Denegri: Razgovor s Rudolfom Bunkom, Slobodna Dalmacija, 19. veljače 1955.

Autor je 1940. god. naslikao više kompozicija u obliku friza s prikazima voća. „**Mrtva priroda s voćem**“ (kat. br. 7) vrlo je dekorativna kompozicija i za ono vrijeme moderna, a opet figurativni oblici ostali su prepoznatljivi pa su akvareli bili kupcima prihvatljivi.

Od dolaska u Hrvatsku, pa sve dok se nije zaposlio kao scenograf u HNK-u u Splitu (1945.), Bunk je preživljavao isključivo prodajom akvarela. Bojana Denegri navodi: „On je u to vrijeme mnogo slikao, jer je to bio jedini izvor zarade. Akvareli su se brzo radili i bili su jeftini. Zato sam sigurna da postoji još negdje Bunkovih radova i možda ću tu i tamo još slučajno naći poneko djelo.“¹³

Oskudica i teškoće s kojima se Bunk s obitelji susretao svjedoči i korespondencija s Ivanom Meštrovićem. U Atelijeru Ivana Meštrovića u Zagrebu čuva se pismo Ivana Meštrovića na solidnom njemačkom jeziku koje je uputio Rudolfu Bunku u Lipik 13. veljače 1941. god. Naime, na zahtjev njemačkoga poslanstva, Bunk je s obitelji bio konfiniran u Lipik. Bez sredstava za život, obratio se za pomoć Ivanu Meštroviću. U svojem pismu Meštrović mu šalje 1000 dinara kao predujam za akvarele koje će otkupiti iako ih nije vidio, a poslat će mu još i 2000 dinara. Suosjeća s njegovim stanjem, ali napominje da je pola Europe u takvoj situaciji. Spominje dr. Smoldaku i dr. Tartagliu koji će mu pomoći oko dozvole za produljenje boravka pa će se moći vratiti u Split.

Kako su akvareli dospjeli u Gliptoteku možemo samo pretpostaviti. Vjerojatno ih je za Zbirku otkupio Antun Bauer četrdesetih godina prošloga stoljeća. Bunk je u Zagrebu imao samostalnu izložbu u Galeriji Urlich 1940., gdje su se djela mogla kupiti, a i prodavao ih je i preko posrednika.

Djela Rudolfa G. Bunka nalaze se u fundusu: Galerije umjetnina Split, Muzeja grada Splita, MMSU Rijeka, Galerije umjetnina Zadar, Atelijera Ivana Meštrovića Zagreb, Hrvatskoga povije-

¹³ Ibid 4, str. 60

snog muzeja i Gliptoteke HAZU u Zagrebu. A najviše slika nalazi se u privatnom vlasništvu brojnih splitskih građanskih obitelji.

Bunk je ostavio više traga u hrvatskoj kulturi nego u domovini, jer je svoje ključne godine proživio ovdje. Realizirao je više od 120 scenografija za opere, drame i balet. Nagrada Hrvatskoga narodnog kazališta Split za scenografiju njemu u čast nosi njegovo ime.

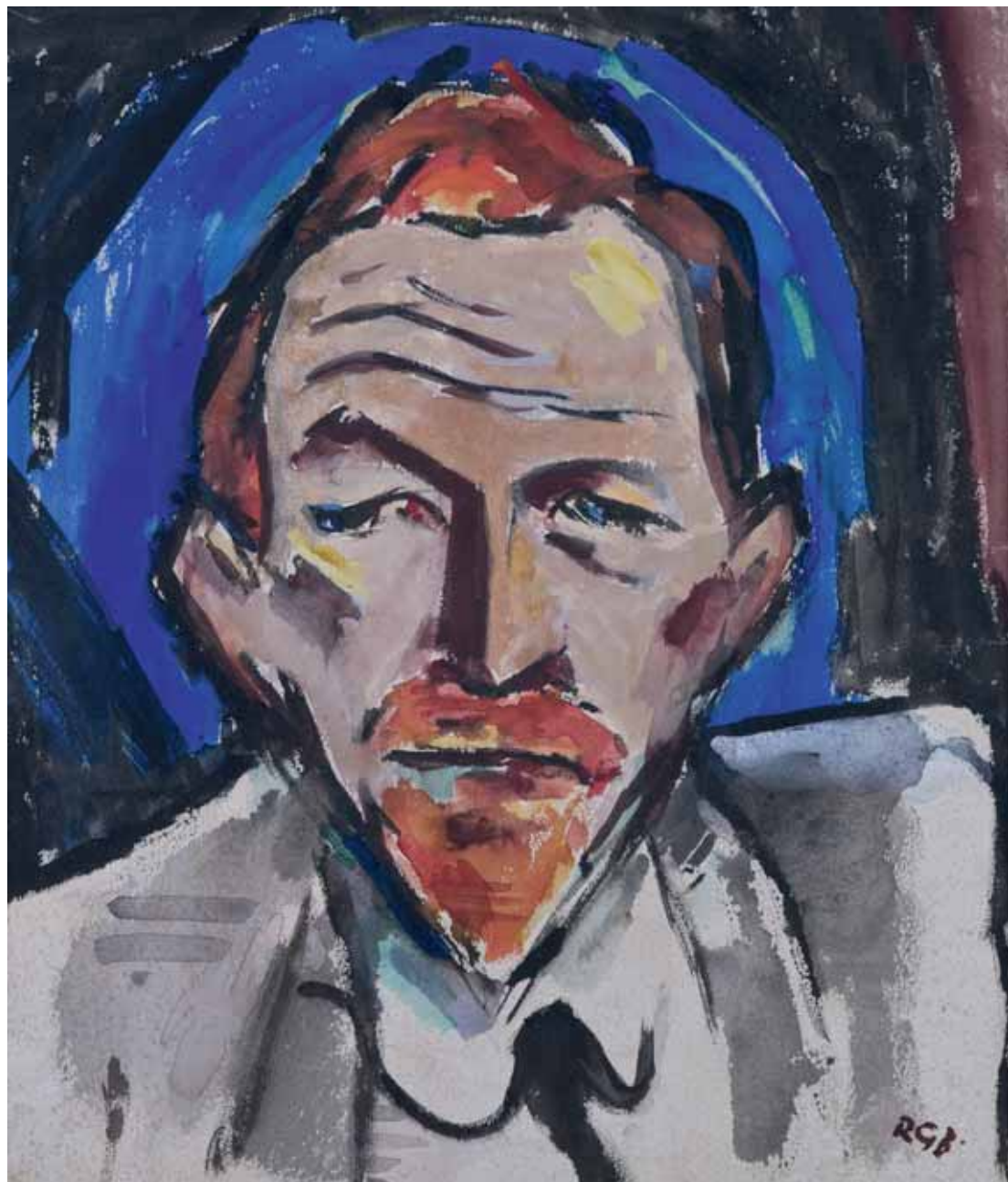
Iz ugledne berlinske obitelji Bunk je stekao polivalentno obrazovanje studirajući germanistiku i povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Berlinu i pohađajući Akademiju primijenjenih umjetnosti na odsjeku za scenografiju, te slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti, gdje je i diplomirao. Bio je svjetski čovjek pun informacija i znanja o suvremenoj europskoj umjetnosti koja su u ono vrijeme bila dostupna malobrojnima. Omiljen i kao čovjek, ostvario je velika prijateljstva i ostavio neizbrisiv trag u splitskom kulturnom miljeu. Slijedom nepovoljnih političkih okolnosti¹⁴ morao je 1958. napustiti Split, grad koji je zavolio. Sudbina se opet poigrala Rudolfom Bunkom koji s obitelji opet mora seliti. Odlazi u Hamburg i počinje sve ispočetka. U poslijeratnoj se Njemačkoj teško snalazio poslije toliko vremena izbivanja i prekinutoga kontinuiteta. Nastavio je raditi scenografije za splitsko Hrvatsko narodno kazalište. Imao je još dvije samostalne izložbe u Splitu na kojima je izlagao tako mu drage splitske vedute.

¹⁴Bunk s obitelji napušta Split 1958. i seli se u Hamburg jer su prekinuti diplomatski odnosi sa Zapadnom Njemačkom.

Studija za portret Hansa Blühera, 1935/36.
ugljen, izgubljeno (fotografija djela iz arhiva autora), sl. 1

Portret Hansa Blühera, 1935/36.
akvarel, kat. br. 1

Marianne Horl, 1934.
lavirani tuš, privatno vlasništvo Halle, sl. 2

Žena s knjigom (Marianne Horl), 1934.
akvarel, kat. br. 2

Crvenokosa žena sa knjigom, 1937.
ulje na platnu, vlasništvo nepoznato, sl. 3

Crvenokosa žena (Marianne Horl), 1937.
akvarel, kat. br. 2 verso

R.G.B.

Par, 1937.
akvarel, vlasništvo nepoznato, sl. 4

Par, 1937.
akvarel, kat. br. 3

Ortodokсна crkva na mjeseci, 1939.
ulje na platnu, privatno vlasništvo Zagreb, sl. 5

Ortodoksna crkva na mjesecini, 1939.
akvarel, kat. br. 4 verso

Mrtva priroda, 1944.
ulje na platnu, vl. Bojana Denegri Bunk, sl. 6

Mrtva priroda s flašom, oko 1940.
akvarel, kat. br. 6

Mrtva priroda s petrolejskom lampom, 1940.
ulje na platnu, privatno vlasništvo Split, sl. 7

Mrtva priroda s petrolejskom lampom, 1939.
akvarel, kat. br. 4

Mrtva priroda s vrčem, 1940.
akvarel, kat. br. 5

Tulipani, oko 1940.
akvarel, kat. br. 7 verso, detalj na str. 30

Voće, oko 1940.
akvarel, kat. br. 7

Rudolf G. Bunk u svom ateljeru u Splitu 1946.

KATALOŠKI POPIS DJELA

1. Portret Hansa Blühera, 1935/36.

akvarel na akvarel-papiru, 40 x 47 cm

sign. d.d.k. RGB

ZC-7843

2. Žena s knjigom (Marianne Hortl), 1934.

akvarel na akvarel-papiru, 34 x 40 cm

sign. nema

ZC-7846

verso: **Crvenokosa žena (Marianne Hortl), 1937.**

akvarel na akvarel-papiru, 34 x 40 cm

sign. d.g.k.: RGB

3. Par, 1937.

akvarel na akvarel-papiru, 34 x 44 cm

sign. l.g.k.: RGB

ZC-7845

4. Mrtva priroda s petrolejskom lampom, 1939.

akvarel na akvarel-papiru, 34 x 46 cm

sign. d.g.k. RGB 39

verso: *Pravoslavna crkva na mjeseci*, 1939.

akvarel na akvarel-papiru, 34 x 46 cm

ZC-7848

5. Mrtva priroda s vrčem, 1940.

akvarel na papiru, 50 x 33 cm

sign. l.g.k. RGB 40

ZC-7847

6. Mrtva priroda s flašom, oko 1940.

akvarel na akvarel-papiru, 48 x 39 cm

sign. nema

ZC-7842

7. Voće, oko 1940.

akvarel na papiru, 55 x 21 cm

sign. l.d.k. RGB

verso: **Tulipani**, oko 1940.

akvarel na papiru, 55 x 21 cm

sign. nema

ZC-7844

SAMOSTALNE IZLOŽBE

1940. Prva samostalna izložba u Salonu Galić u Splitu i galeriji Ulrich u Zagrebu
1955. Samostalna izložba u Domu kulture, Split; crteži na temu ženskog akta
1969. „Sjećanje na Dalmaciju“, Galerija umjetnina Split, 9. V. – 24. V. 1969.
1972. „Splitski motivi“, Muzej grada Splita, 29. IX. – 12. XII. 1972.
1997. Retrospektivna izložba, Palača Milesi, Split, izloženi radovi od 1939. do 1974.
Retrospektivna izložba u Ziviljustizgebäude Hamburg
2004. Kazališna scenografija 1946.–1958., Muzej grada Splita, u okviru 50. splitskog ljeta
2008. Retrospektivna izložba povodom 100. godišnjice umjetnikova rođenja, Museum für das Fürstentum Lüneburg
2009. „Biti scenograf – kazališna scenografija: 1946–1972.“, Galerija Meštrović, u okviru 55. splitskog ljeta

VAŽNIJE GRUPNE IZLOŽBE

1944. Izložba zbjega iz El Shatta, El Shatt, VI. 1944.
1945. Izložba zbjega iz El Shatta, Kairo, V. 1945.
Izložba zbjega iz El Shatta, Aleksandrija, II. 1945.
Izložba zbjega iz El Shatta, Split, VII. – VIII. 1945.
1946–54. redovito izlaže na Prvomajskim izložbama ULUH-a Dalmacije (Split, Dubrovnik, Šibenik, Zadar)
1954. Salon 54, izložba suvremenog slikarstva i kiparstva u FNRJ, Galerija likovnih umjetnosti Rijeka
1957. Izložba članova ULUH-a u Umjetničkom paviljonu u Sarajevu
1987. Slikari u Splitu od 1903. do 1953. godine, Muzejski prostor, Zagreb, 14. II. – 15. III. 1987.
1991. Hrvatski politički plakat 1940.–1950. Hrvatski povijesni muzej, 5.VI.–5.VII.1991., Zagreb
2007. El Shatt – zbjeg iz Hrvatske u pustinju Sinaj 1944.–1946., Hrvatski povijesni muzej, Zagreb, XII. 2007.
2008. 60 godina Galerije umjetnina u Zadru, izbor iz zbirki Galerije, Gradska loža, VIII. – IX., Zadar

ŽIVOTOPIS

RUDOLF GERHART BUNK (BERLIN, 1908. – HAMBURG, 1974.)

Podaci većinom preuzeti iz biografije tiskane u katalogu Rudolf G. Bunk, 1997, Hamburg, u izdanju Bojane Bunk Denegri

1908. rođen 19. rujna u građanskoj obitelji (majka Paula Bunk, rođ. Ebeling, otac Rudolf Bunk) u Berlinu.
1926. upisuje slikarstvo na Akademiji za primijenjenu i likovnu umjetnost u Berlinu u klasi profesora Karla Hofera. Usporedno studira germanistiku i povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu, te pohađa Akademiju primijenjenih umjetnosti na odsjeku za scenografiju.
- 1933.–34. odlazi u Frankfurt na Majni, gdje dobiva atelijer. Sudjeluje na izložbi „Darmstädter Sezession“ koju nacistička vlast proglašava dekadentnom i boljševičkom te je zatvara. Oduzet mu je atelijer.
- 1934.–1937. emigrira u Švicarsku, potom u Švedsku.
1938. nakon kratka povratka u domovinu, sa ženom i sinom emigrira na otok Koločep pokraj Dubrovnika.
1939. seli s obitelji u Split.
1940. priređuje prvu samostalnu izložbu u Salonu Galić u Splitu.
1941. cijela je obitelj na zahtjev njemačkog poslanstva konfinirana u Lipik. U nesretnom slučaju gubi sina Stefana.
- 1941–42. živi u Trogiru pod talijanskom okupacijom. Rodila mu se kći Bojana.
1944. odlazi sa zbjegom u El Shatt. S obitelji živi u izbjegličkom logoru u sinajskoj pustinji. Aktivno sudjeluje u kulturnom radu; organizirao je izložbe zbjega u Aleksandriji, Kairu i Suezu. Radi mnogobrojne plakate, oglasne panoje, oslikava bolničke zidove.
1945. na poziv intendanta Tomislava Tanhofera prihvaća angažman scenografa Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu. Između 1945. i 1958. realizirao je više od 120 scenografija za kazališne drame, opere i balet. Okušao se i kao redatelj u više predstava te kostimograf. Rodio mu se sin Stefan.

1955. Samostalna izložba u Splitu (izložio 63 crteža na temu ženskog akta).

1954. sudjeluje na Salonu 54 u Rijeci – na prvoj selektivnoj i problemskoj izložbi u poslijeratnom razdoblju .

1958. napušta Split i seli s obitelji u Hamburg jer su prekinuti diplomatski odnosi sa Zapadnom Njemačkom. Ali ne prekida suradnju sa splitskim HNK-om za koji do 1972. realizira desetak scenografija.

1960–61. imao dvije samostalne izložbe u Hamburgu, izlaže uglavnom vedute Hamburga.

1969. samostalna izložba u Galeriji umjetnina u Splitu s temom "Sjećanje na Dalmaciju" (izložio 26 tempera na papiru).

1972. izlaže u Muzeju grada Splita 26 tempera gradskih veduta

1974. umire od srčanog udara u svojem atelijeru u Hamburgu radeći na pripremi izložbe kolaža u Hamburgu.

2003. Hrvatsko narodno kazalište Split od 2003. svake druge godine dodjeljuje „Nagradu Rudolf Bunk“ za najbolju kostimografiju, scenografiju i dizajn. Nagrada nosi ime cijenjenoga njemačkog slikara i scenografa Rudolfa Bunka, dugogodišnjega scenografa HNK Split.

Impresum

Nakladnik

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Gliptoteka

Za nakladnika

akademik Pavao Rudan
glavni tajnik

Glavni urednik

akademik Boris Magaš
tajnik Razreda za likovne umjetnosti

Odgovorni urednik

akademik Đuro Seder
voditelj Gliptoteke HAZU

Urednica

Ariana Kralj, upraviteljica
Gliptoteka HAZU

Autorica koncepcije izložbe, teksta, dokumentacije

Lida Roje Depolo
Muzejska savjetnica
Gliptoteka HAZU

Prostorna koncepcija i oblikovanje izložbe

prof. Mario Beusan

Fotografija

Mario Krištofić 17, 19, 23, 27, 31, 32-33
Ivan Kuharić

Restauracija

Sanja Gonzi, restauratorica
Arhiv HAZU

Lektor

Žarko Anić Antić

Grafičko oblikovanje kataloga, pozivnice, plakata i priprema

Bachrach & Krištofić

Tisak

Tiskara Zelina d.d.

Naklada

300 komada

Gliptoteka HAZU /Galerija II./
Studen 2012.

Financijska potpora

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske
Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport grada Zagreba

Posebna zahvala

Bojani Denegri Bunk na susretljivosti i pomoći
Sabini Kaštelančić

ISBN 978-953-154-161-9

Cijena kn. 30,00

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
GLIPTOTEKA